

De raad

Tholen,

Onderwerp: Voorstel om in te stemmen met de verlenging van het verwerkingscontract huishoudelijk restafval voor de komende 5 jaar. Hierbij blijft de gemeente Tholen het PMD-verpakkingsafval (Plastic Metaal verpakkingen en Drankenkartons) bij de bron scheiden.

Geachte raad,

Aanleiding en probleemstelling

Alle Zeeuwse gemeenten (verenigd in O.L.A.Z.) hebben voor de verwerking van het huishoudelijk restafval (en eventueel het nascheiden ervan) een verwerkingscontract met afvalverwerker AVR afgesloten. Dit restafvalverwerkingscontract loopt tot en met 31 december 2022 en kent de volgende opties tot verlenging:

* Uitsluitend restafvalverwerking:	3 verlengingsopties: 2 x 2 jaar en tenslotte nog 1 jaar;
* Nascheiding + restafvalverwerking:	1 verlengingsoptie: 1 x 5 jaar (tweezijdig te accorderen, d.w.z. zowel O.L.A.Z. als AVR moeten hiermee instemmen).

Vanwege het relatief gunstige verwerkingstarief zal de verlengingsoptie in zijn geheel (5 jaar) worden uitgeoefend, maar elke gemeente dient daarbij nog wel de keuze te maken of dit met of zonder nascheiden van het PMD-verpakkingen uit het restafval is.

Uiterlijk 31 december moet het AB van O.L.A.Z. haar keuze ten aanzien van de contractverlenging bekend hebben gemaakt aan AVR. Ook voor de optie nascheiding moet opnieuw een verzoek ingediend worden. Het lijkt er op dat de 8 andere gemeenten waar momenteel bronscheiding van PMD is daar ook bij blijven. De gemeente Reimerswaal is gestopt met nascheiding en stapt terug naar bronscheiding. De gemeente Terneuzen, Noord-Beveland en Borsele kiezen er nog voor om met de 'pilot nascheiden' door te gaan tot in ieder geval de einddatum van het contract op 31-12-2027.

Het besluit van gemeente Tholen voor wat betreft de keuze tussen bron- of nascheiding van het restafval dient z.s.m. na de raadsvergadering van 9 december 2021 aan het Algemeen Bestuur van de O.L.A.Z. kenbaar te worden gemaakt.

Doelstellingen en gewenste resultaten

Als gemeente hebben we nog steeds de opgave om Van Afval Naar Grondstof (VANG)-doelstellingen te realiseren. De landelijke VANG doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar waar we al sinds 2020 hadden willen staan is nog niet gehaald. De gemeente Tholen zal samen met de inwoners en O.L.A.Z. stappen moeten zetten om de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval en grof huishoudelijk restafval te verminderen.

Het uiteindelijk gewenste resultaat is dat we onze burger de faciliteiten bieden om gemotiveerd en zelfstandig hun afval- en grondstoffen te kunnen aanleveren waarbij de burger zich van zijn afval- en grondstoffen kan ontdoen:

- ✓ Met zo'n laag mogelijke kosten,
- ✓ binnen de juridische kaders,
- ✓ en met een zo'n hoog mogelijk milieurendement.

Kaders

Om een besluit te nemen over de verlenging van het verwerkingscontract voor brandbaar huishoudelijk restafval zijn voor de gemeente Tholen de volgende kaders belangrijk:

- *Contractueel kader*
Het OLAZ heeft via aanbesteding een contract voor de verbranding van huishoudelijk restafval met AVR lopen tot en met 2022 (met mogelijkheid om 2 maal 2 jaar en nog eens 1 jaar te verlengen tot en met 2027).
- *Financieel kader*
De bestaande begroting is het kader waarbinnen deze keuze gemaakt moet worden, hierin is opgenomen dat de afvalstoffenheffing kostendekkend moet zijn.
- *Juridisch kader*
Op basis van de afvalstoffen verordening van de gemeente Tholen is het College van B&W bevoegd gezag voor het afsluiten en verlengen van verwerkingscontracten.

Varianten

Het Algemeen Bestuur OLAZ heeft gekozen om gedeeltelijk over te gaan op nascheiding, waarbij gemeenten individueel een voorkeur kunnen aangeven voor bron- of nascheiding.

De contractverlengingsoptie van de AVR en het besluit van het Algemeen Bestuur OLAZ levert feitelijk twee varianten op voor de gemeente Tholen:

Variant 1. Bronscheiding handhaven:

Gemeente Tholen blijft voor het verpakkingsafval (PMD) de huidige methode van bronscheiding handhaven. Hiermee houden we dezelfde wijze van inzamelen van de verschillende afval en grondstofstromen. We blijven dus kiezen voor het inzamelen van restafval via volume sturing/laagfrequent inzamelen.

Variant 2. Overgaan op nascheiding:

Gemeente Tholen kiest voor nascheiding en stopt met bronscheiding van alle verpakkingsafval (PMD). Wat inhoudt dat de kunststof- en metaalverpakkingen en drankenkartons in het vervolg bij het huishoudelijk restafval aangeboden worden. Hiervoor is een wijziging in de inzamelmethode nodig en komt de keuze op volume sturing/laagfrequent inzamelen te vervallen. Er moet worden gezocht naar een ander instrument om de inwoners van Tholen te prikkelen om de overige grondstofstromen uit het restafval te halen.

Overwegingen/motivering per variant

Variant 1. Bronscheiding handhaven:

Belangrijkste overwegingen bij deze variant:

- a. Er is geen verandering in de huidige inzamelsystemen.
- b. Er is geen terugval in scheidingsgedrag voor andere grondstoffracties
- c. Hierbij is het voor de ZRD op een eenvoudige manier mogelijk om DIFTAR in te voeren op basis van volume frequentie. Dit houdt de mogelijkheid open voor een eventueel volgende stap bij ons huidige inzamelingsbeleid en sluit ook aan op het beleid van andere Zeeuwse gemeenten. Het toepassen van DIFTAR kan op de lange termijn zo nodig een instrument zijn om de VANG doelstellingen verder te realiseren.
- d. Eventueel overstappen op 'omgekeerd inzamelen' blijft een optie.
- e. Uit onderzoek en uit ervaring is gebleken dat momenteel in Tholen het scheidingsrendement hoger is dan bij nascheiding gemeenten.
- f. Door te kiezen voor bronscheiding kunnen we in de toekomst de laagfrequentie prikkel eventueel nog verder doorvoeren.

Variant 2. Volledig overgaan op nascheiding:

Belangrijkste overwegingen bij deze variant:

- a. Er is een verandering in het inzamelsysteem nodig waar burgers zich aan moeten conformeren.
- b. Er is een grote kans op terugval in scheidingsgedrag van andere grondstoffracties, omdat voorheen afval scheiden in Tholen nog niet heel erg bewust werd toegepast. De kans op terugval naar de oude gewoonte, 'alles weer in de grijze container', is groot aangezien het scheidingsgedrag nog niet de tijd heeft gehad om in te slijten.

- c. Het inzetten Diftar is alleen mogelijk op gewicht als men kiest voor nascheiden. Mocht de Diftar prikkel nodig zijn voor het verder realiseren van de VANG-doelstelling zijn hier hoge investeringskosten nodig. (Zie memo ZRD- Diftar op gewicht, bijlage 1).
 - d. Overstappen op omgekeerd inzamelen is niet mogelijk.
 - e. De nascheidingsgemeente hebben op dit moment een lager scheidingsrendement voor wat betreft het PMD (16 kg/inw per jaar) ten opzichte van onze gemeente (22 kg/inw per jaar), zie bijlage 2.
 - f. Door het afsluiten van het contract voor nascheiding zal vergoeding vanuit Nedvang op deze stroom verdwijnen en bepaalt de afvalverwerker wat er met de grondstoffen gebeurt en kan daarmee naast enig risico, óók mogelijke toekomstig financieel voordeel naar de afvalverwerker gaan.
- Bovenstaande overwegingen in acht nemend, stellen we voor om met de gemeente Tholen door te gaan met bronscheiding en de focus verder toe te spitsen op scheiden van GFT uit het restafval. De proef afval scheiden in Stavenisse waarbij we kiezen voor meer service op de GFT inzameling (wekelijks in de zomer periode) en het verder doorvoeren van de frequentie en volume prikkel voor restafval (inzameling 1 keer per zes weken) is daar een voorloper van. Tevens is bij deze proef gekozen om extra service in te zetten op de luiერinzameling. In de toekomst zezijn er zeer waarschijnlijk mogelijkheden om de grondstoffen uit de luiers te recyclen. De evaluatie van de proef Afval Scheiden in Stavenisse volgt zo spoedig mogelijk.

Toekomstige ontwikkelingen waarbij nascheiding van alle droge fracties (niet GFT zijnde) wellicht betere kansen biedt, blijven bij de keuze voor bronscheiding wel in beeld.

Voor de gemeente Tholen zijn:

- de huidige scheidingsresultaten van de proef nascheiden
- de te verwachten terugval in scheidingsgedrag (van alle verschillende fracties) bij het overstappen op nascheiding
- de keuze van onze buurgemeente (Reimerswaal) om juist weer terug te stappen naar bronscheiding
- de positieve resultaten van de pilot Afval Scheiden in Stavenisse en daarmee het inzicht in de mogelijkheden om de laagfrequent inzameling in de toekomst te kunnen aanscherpen

doorslaggevende overwegingen in de keuze om verpakkingsafval in gemeente Tholen te blijven scheiden aan de bron. Meer achtergrond informatie is te vinden in het rapport van IPR Normag – Onderzoek inzamelssystemen (zie bijlage 2).

Natuurlijk blijven we de ervaringen en de resultaten van de nascheidingsgemeenten volgen. Belangrijk is te bezien of dit in uitgebreidere vorm voor de toekomst interessant kan worden. Het is afwachten of er meer en betere mogelijkheden komen om ook andere (liefst alle) grondstoffen van voldoende kwaliteit via nascheiden uit het restafval zijn terug te winnen, zodat deze gerecycled kunnen worden. Zolang dat nog niet met zekerheid is vast te stellen, is het een groot risico om over te stappen naar nascheiden, omdat het dan wel heel moeilijk wordt om weer opnieuw terug te schakelen naar bronscheiding.

Verdere procedure/planning

Verlenging van een verwerkingscontract is een bevoegdheid van het college. Het college wil vooral graag dat de raad meegenomen is in dit besluit aangezien de keuze voor het verwerkingscontract indirect ook invloed heeft op de keuze van afvalinzameling in de toekomst.

De keuze voor bronscheiding geeft de mogelijkheid om het huidige laag frequent inzamelstelsel voor restafval verder voort te zetten en mogelijk aan te scherpen. De raad besluit nu dus vooral om door te gaan met het laagfrequent inzamelen als belangrijk (volume) sturingsinstrument voor het realiseren van de VANG doelstellingen.

Zodra het raadsbesluit is genomen, wordt het Algemeen Bestuur van de O.L.A.Z. geïnformeerd over de keuze van de gemeente Tholen. Voor de inwoner heeft de keuze blijven bronscheiden geen effect en is er geen extra communicatie moment noodzakelijk. Natuurlijk blijft de aandacht voor het scheiden van grondstoffen van het afval belangrijk.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

- per 1-1-2023 voor de volgende 5 jaar door te gaan met bronscheiding van verpakkingsmateriaal PMD
- het O.L.A.Z. bestuur z.s.m. te laten weten dat gemeente Tholen per 1-1-2023 graag doorgaat met bronscheiding van verpakkingsmateriaal PMD en dus graag het huidige verwerkingscontract voor de restafvalfractie verlengt met 5 jaar.
- met deze keuze, de volume sturing op het huishoudelijk restafval te blijven uitoefenen en daarmee de mogelijkheden voor het toepassen van DIFTAR en omgekeerd inzamelen (en mogelijk betere vorm van nascheiding van alle grondstoffen) open te houden.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tholen,

J.K. Fraanje	M.L.P. Sijbers
secretaris	burgemeester